

KECSKEMÉTI ZÖLDFELÜLETI RENDSZERE SZEMPONTJÁBÓL RELEVÁNS EGYEDI TÁJÉRTÉKEK KATASZTERE

INVENTORY OF INDIVIDUAL LANDSCAPE VALUES RELEVANT TO THE GREEN SPACE SYSTEM OF KECSKEMÉTI

A 2009-2010-ben megvalósult „Táji értékek kataszterezése az Európai Táj Egyezmény hazai bevezetésének megalapozásához, a tájkarakter értékelés módszertanának kidolgozásához” c. projekt (TájiÉrték Kataszter[TÉKA]) program keretén belül Kecskemét esetében is különböző típusú egyedi tájértékek kerültek rögzítésre nagy számban. Azonban a város részéről Kecskemét egyedi tájérték kataszterének elkészítése eddig nem történt meg, emellett a gyűjtés a települési zöldfelületi rendszer vonatkozásában hiányos. Ezért szükség mutatkozik a TÉKA projekt keretében elkészített, hiányos adatbázis kiegészítésére, valamint értékvédelmük megalapozása és fejlesztése érdekében településképi szerepük meghatározására, valamint kialakulásuk történetének, illetve mint veszélyeztető tényezőjük, a klímaváltozás tükrében, klímadaptációs esélyeik feltárására.

ERDÉLYI REGINA

erdelyiregina11@gmail.com

PhD student – Hungarian University of Agriculture and Life Sciences, Institute of Landscape Architecture, Urban Planning and Garden Art, Department for Landscape Planning and Regional Development; Town planning administrator – Municipality of the City of Kecskemét, Engineering Office, Department of Urban Planning

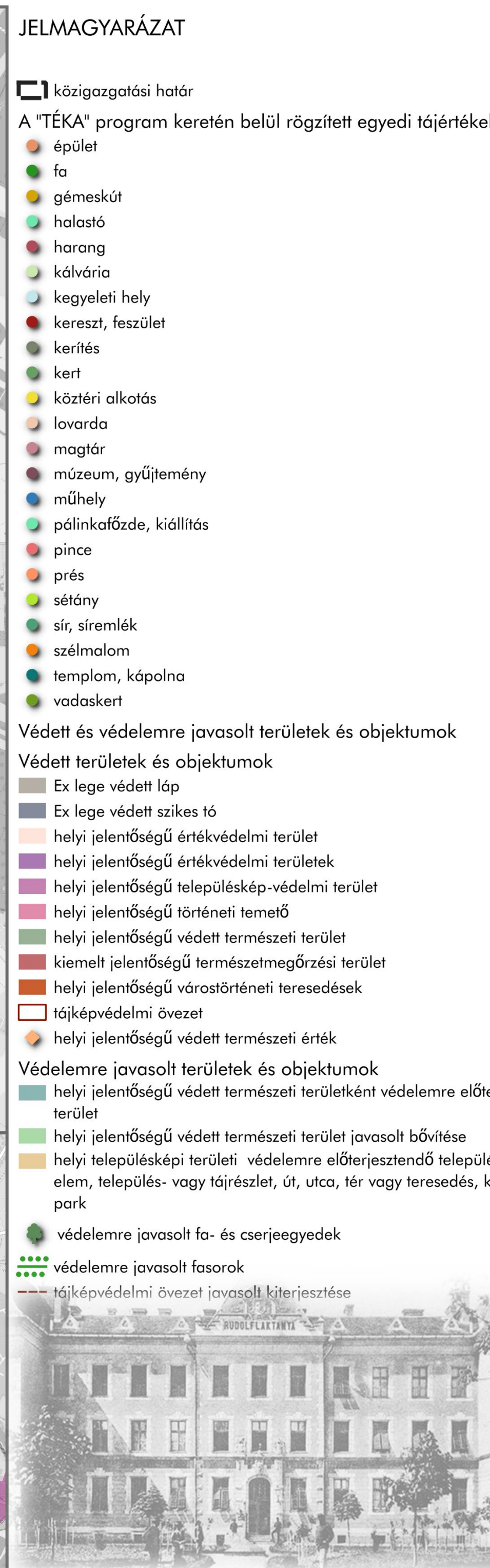
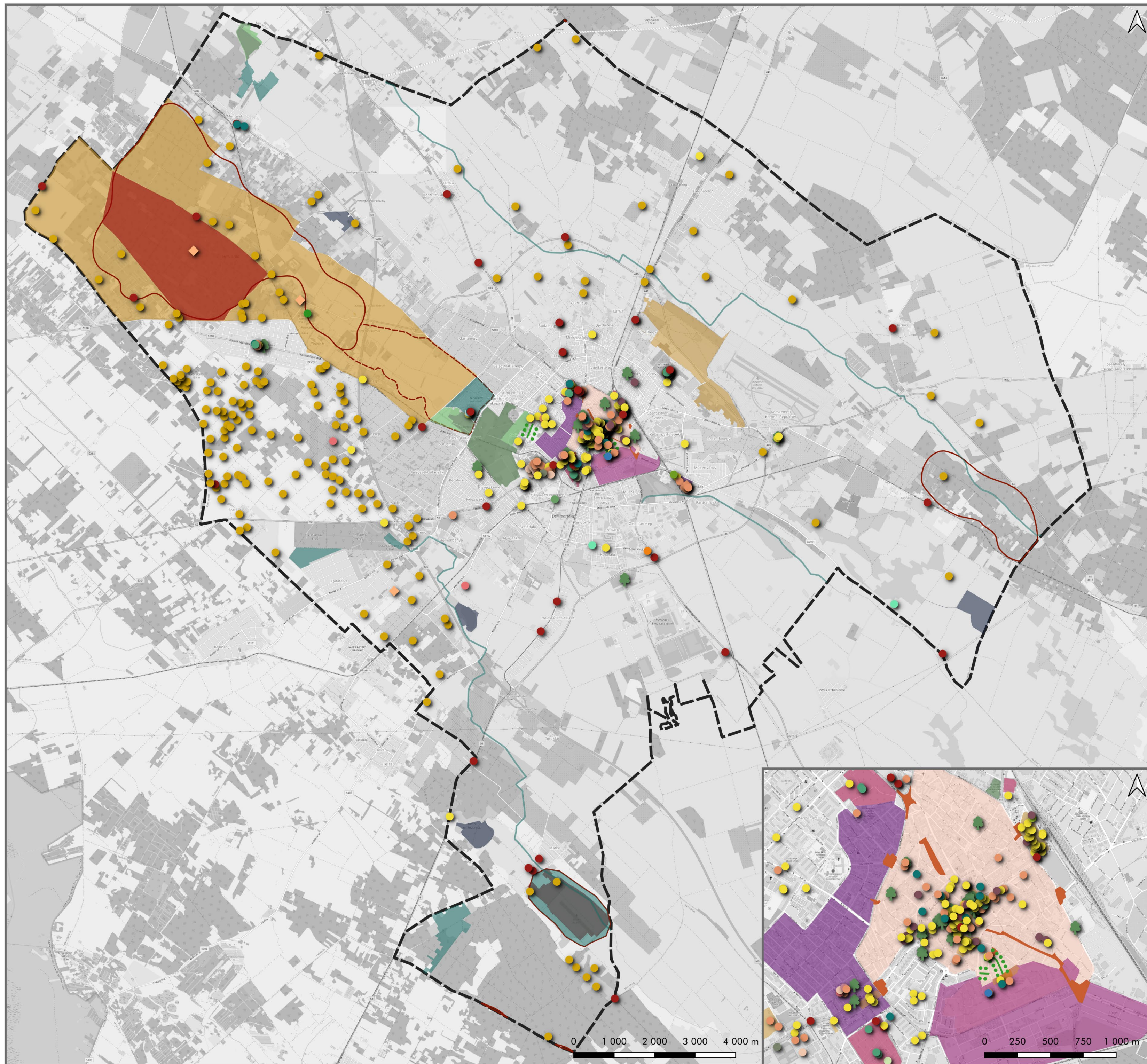

MATE MAGYAR AGRÁR- ÉS ÉLETTUDOMÁNYI EGYETEM

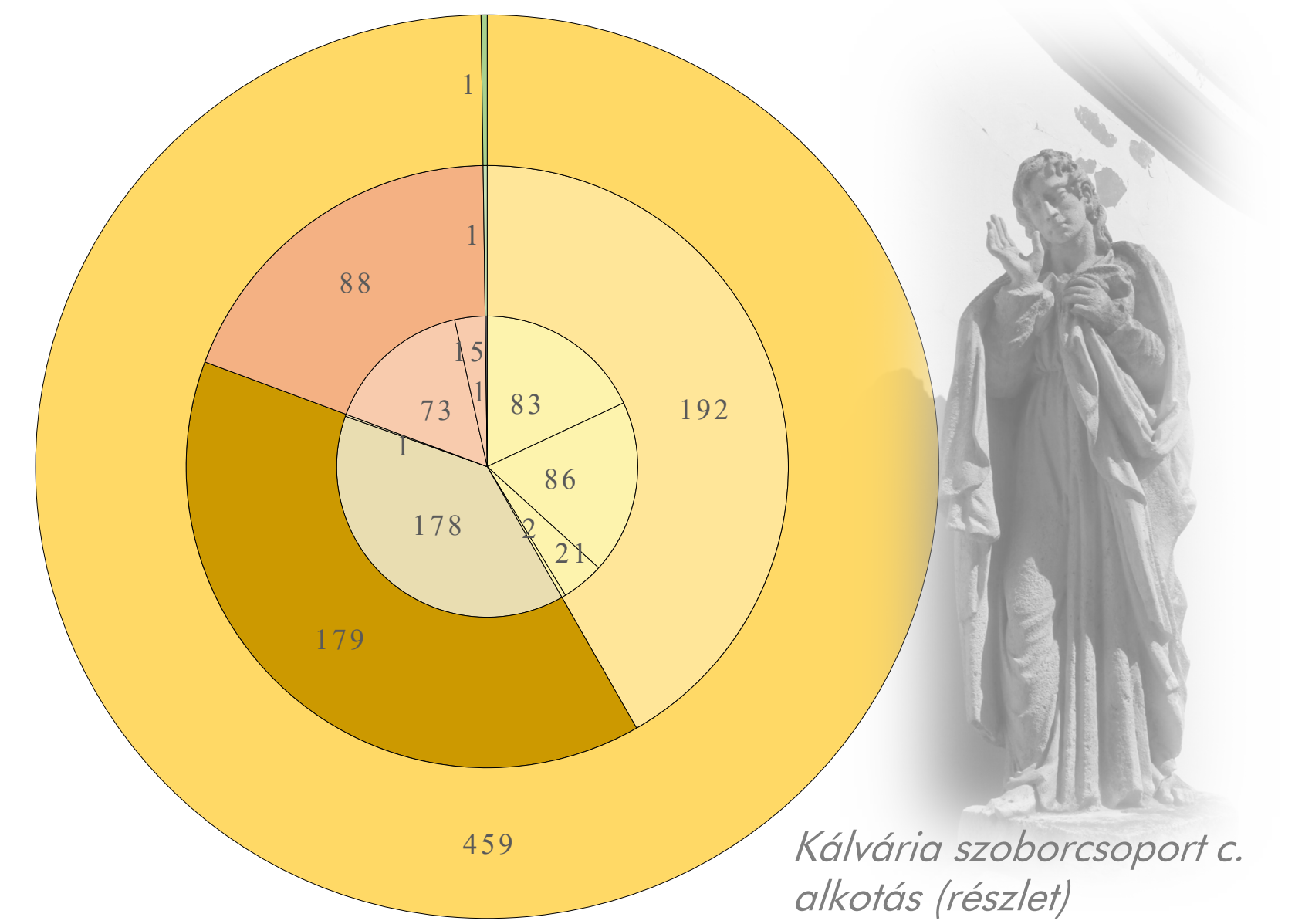
Tájépítészeti, Településtervezési és Díszkertészeti Intézet Tájtervezési és Területfejlesztési Tanszék

X. MAGYAR TÁJÖKOLOGIAI KONFERENCIA 2024. szeptember 5-6.

A „TÉKA” PROGRAM KERETÉN BELÜL RÖGZÍTETT EGYEDI TÁJÉRTÉKEK SZÁMA TÍPUSONKÉNT

TERMÉSZETI ÉS TELEPÜLÉSKÉPI VÉDETT ÉS VÉDELEMRE JAVASOLT TERÜLETEK ÉS OBJEKTUMOK

Jogszabályi háttér	Név
Meglévő védett természeti területek	
Natura 2000 kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területek	
275/2004. (X. 8.) Korm. Rendelet az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről	Nagynyíri-erdő Markópusztai úrgész gyepek
Ex lege védett objektumok	
1996. évi LIII. Törvény a természet védelméről	névtelen láp (Ex lege védett láp) névtelen szikes tó (Ex lege védett szikes tó) Kocsis-tó (Ex lege védett szikes tó)
Meglévő helyi jelentőségű védett természeti területek	
Bács-Kiskun Megyei Tanács Végrehajtó Bizottsága 130/1977/79. VB számú határozatával nyilvánította védetté, melyet KMJV Önkormányzata a 417/1993. KH és a 649/1993. KH sz. határozatával nyilvánította védetté KMJV Önkormányzata a 38/2000. (IX. 11.) KR. sz. rendeletével nyilvánította védetté KMJV Önkormányzata a 8/2002. (II. 11.) KR. sz. rendeletével nyilvánította védetté	Neumann János Egyetem botanikus kertje Kápolna-rét Mentéleki Zombory-birtok Kecskeméti Széktő Szabadidőközpont
Meglévő helyi jelentőségű védett természeti értékek	
KMJV Önkormányzata 268/1993. KH. sz. határozatával nyilvánította védetté	Kadafalvai, Beretvás közti kocsnányos tölgy Nagynyíri-erdő
KMJV Önkormányzata Közgazdászok 22/2009. (III. 27.) rendelete a környezetvédelem helyi szabályairól szóló 8/2002. (III. 11.) számú rendelet módosításáról alapján	Mükerti kocsnányos tölgy
Bács-Kiskun Megyei Tanács Végrehajtó Bizottsága 138/1979. VB számú határozatával 2/23. TT/79. törzsszámon nyilvánította védetté, melyet a község a környezetvédelem helyi szabályairól szóló 8/2002. (II. 11.) önkormányzati rendeletével fenntartott	Móricz Zsigmond emlékhely ("Móricz-fa")
Tájépvédelmi terület	
Bács-Kiskun Vármegye Önkormányzata Közgazdászok 2/2024. (II. 26.) önkormányzati rendelete Bács-Kiskun Vármegye Területrendezési Tervéről	"Zöld-ék" Markó Kisfai
Meglévő védett településképi területek	
Helyi jelentőségű történelmi temetők	
KMJV Önkormányzata Közgazdászok 16/2017. (IX. 21.) önkormányzati rendelete Kecskemét megyei jogú város településképi védelméről alapján, helyi területi védelemmel érintett területek, Kecskemét történelmi temetőinek helyi területi értékvédelméről eddig a településrendezési tervekben a temetési tilalom alatt álló kegyeleti parkok kijelölése jelentette.	Szenháromság temető (védett síremlékek) Budai úti református temető Budai úti izraelita temető (zsidó mártírok emléksarkokával)
Helyi jelentőségű értékvédelmi területek	
KMJV Önkormányzata Közgazdászok 16/2017. (IX. 21.) önkormányzati rendelete Kecskemét megyei jogú város településképi védelméről alapján	Történelmi belváros Villanegyed
Helyi jelentőségű város-történelmi teresedések	
Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgazdászok 67/2009. (XII. 17.) önkormányzati rendelete, hatályon kívül helyezve: 2017.IX.22.	Szárzalmak teresedése (Latabár Kálmán tér, Cyanus tér, Csongrádi utca) Árok-palánk történelmi helye a Budai kapunál (Mályós tér) Történelmi városkapuk teresedése (Homok köz, Kisbuda, Vágóköz, Városi kapu, Temetői kiskapu, Szt. Lőrincsi kapu, Szolnoki kapu, Károlyi kapu)
Helyi jelentőségű értékvédelmi terület	
Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgazdászok az épített környezet helyi örökségvédelméről helyi szabályozásáról szóló 67/2009. (XII. 17.) önkormányzati rendelete, hatályon kívül helyezve: 2017.IX.22.	Szegedi úti felüljáró feletti város-születettség védelme érdekében a Czollner tér, Forrás utca, Bathány utca, Szegedi út, Lajosmizsei vasút, Bika utca, Búzaszentlély utca, Sarkantyú utca közötti terület Halasi út, Kossuth krt., Szegedi út, Lajosmizsei vasút közötti terület
Tervezett védett területek (természeti)	
Helyi természetvédelmi oltalom alatt álló területek bővítése	
KMJV Önkormányzata Közgazdászok 8/2002. (II. 11.) önkormányzati rendelete a környezetvédelem helyi szabályairól alapján	Zombory-birtok Szabadidőközpont Kápolna-rét
Helyi jelentőségű védett természeti területként védelemre előterjesztendő (új területek)	
KMJV Önkormányzata Közgazdászok 8/2002. (II. 11.) önkormányzati rendelete a környezetvédelem helyi szabályairól alapján	"Milliomodik hektár" parkerdő Csukás-éri-fásatorna és parti sávja Kecskemét teljes közigazgatási területén belül Alpár-nyírlőrincsi-csatorna és parti sávja Kecskemét teljes közigazgatási területén belül Csalánosi-csatorna és parti sávja Kecskemét teljes közigazgatási területén belül Kecskeméti Arborétum Zombory birtoktól délkeletre levő kaszálóterület, homoki sztyepprért
Kadafalvától északra levő homoki gyepek; egykori katonai terület Csalánosi-erdő természetközeli foltjai Markói repülőtér gyepe és a markói erdő természetközeli foltjai A régi reptér (=?) gyepe Kecskeméti reptér északi részén lévő gyepek és erdősáv Minden olyan terület, ami a térképek alapján az első katonai óta folyamatosan gyepek	
Tervezett védett területek (településképi)	
Védelemre javasolt fa- és cserjeegyedek, fasorok, településszerkezeti elemek, tájrészek, teresedések és egyéb táj- és kertépítészeti alkotások	
KMJV Önkormányzata Közgazdászok 16/2017. (IX. 21.) önkormányzati rendelete Kecskemét megyei jogú város településképi védelméről alapján	Ginkgo biloba (páfrányfenyő – fajtaazonosítás szükséges lehet) Quercus robur "Fastigiata" (oszlopos tölgyek) Tilia sp. (hárs fajta – faj vagy fajtaazonosítás szükséges) Tilia sp. (hárs fajta – faj vagy fajtaazonosítás szükséges) Ginkgo biloba (páfrányfenyő) Morus alba "Macrophylla" (1) (szelédli levelű eperfa) Morus alba "Macrophylla" (2) (szelédli levelű eperfa) Morus alba "Macrophylla" (3) (szelédli levelű eperfa) Morus alba "Macrophylla" (4) (szelédli levelű eperfa) Celtis occidentalis (nyugati ostarfa) Tilia platyphyllos (nagylevelű hárs) Viburnum rhytidophyllum (táncoslevelű bangita) Viburnum rhytidophyllum (táncoslevelű bangita) Acer palmatum Quercus x turneri var. pseudoturneri Tilia spp. (fafajta azonosítása szükséges) Pyrus sp. (termé kőrté) Quercus robur (kocsnányos tölgy)
Prunus avium (vadászerecsnye) Quercus robur (kocsnányos tölgy – faj azonosítás szükséges) Quercus robur (kocsnányos tölgy – faj azonosítás szükséges) (3 db) Acer pseudoplatanus (hegyi juhar) Tilia sp. (hárs fajta – faj vagy fajtaazonosítás szükséges) Platanus x hispanica (juharlevelű platán) Picea pungens 'Glauca' (ezüstfenyő) Metasequoia glyptostroboides (kínai mammutfenyő) Cedrus atlantica 'Glauca' (kék olaszcedrus – fajtaazonosítás szükséges) Liquidambar styraciflua (amerikai tulipánfa) Metasequoia glyptostroboides (kínai mammutfenyő) Taxus baccata (tiszafa) (2 db-os csoportban) Taxus baccata (tiszafa) (3 db-os csoportban) Taxus baccata (tiszafa) (2db) Platanus x hispanica (juharlevelű platán) csoport (5 db) Platanus x hispanica (juharlevelű platán) csoport (4 db) Quercus robur "Fastigiata" (oszlopos tölgy) Quercus robur "Fastigiata" (oszlopos tölgy)	
Fasorok	
KMJV Önkormányzata Közgazdászok 16/2017. (IX. 21.) önkormányzati rendelete Kecskemét megyei jogú város településképi védelméről alapján	Celtis occidentalis (nyugati ostarfa) fasor Ginkgo biloba 'Glabosa' (gömb páfrányfenyő) fasor Tilia sp. (hárs fajta – faj vagy fajtaazonosítás szükséges) fasor
Település- vagy tájrészlet	
KMJV Önkormányzata Közgazdászok 16/2017. (IX. 21.) önkormányzati rendelete Kecskemét megyei jogú város településképi védelméről alapján	Mária-kápolna környezete (Kápolna-domb kertépítészeti vonatkozásai) Történelmi Főter-együttes zöldfelületi rendszere (Romkertet is beleértve) MH 59. Szentgyörgyi Deszák Repülőbázis közvetlen táji környezete (déli és nyugati oldalán): a 445-es úttól feltáruló, legelőtől állottartású által dominált jellegzetes és szignifikáns megőrzött Kecskeméti, erdős- sztyepp természetvédelmi tájrészlet védelme
Utca, tér vagy teresedés, kert vagy park	
KMJV Önkormányzata Közgazdászok 16/2017. (IX. 21.) önkormányzati rendelete Kecskemét megyei jogú város településképi védelméről alapján	Kőterületi-kertépítészeti kompozíció (teresedés) a Kecskeméti Kodály Zoltán Ének-zenei Általános Iskola, Gimnázium, Szakgimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola előtt Szent Miklós Plébániatemplom kertje a Kodály Intézet kertjével Kecskeméti Katona József Múzeum környezetében található zöldfelület (Vasútkert) Kecskeméti Művésztelep kertje Rudolf-laktanya kertje (Rudolf kert)
Czollner tér Boldogasszony tér Katona József tér	

Kecskemét zöldfelületi rendszere szempontjából az egyedi tájértékek alfajait tekintve a zöldfelületi létesítmények, objektumok (pl. park, vadaspark, templomkert, fasor), a mindennapi élettel kapcsolatos építmény, állandó (művészeti) alkotások (pl. utcakép, teresedés), a növényegyedek, növénycsoportok, valamint élőhelyek – mint egyedi tájértékek – tekinthetők relevánsnak.

Mária-kápolna és környezete

A zöldfelületi rendszer szempontjából releváns egyedi tájértékek számbavételének előnyei

az önkormányzati rendeleteket megalapozó munkarészekbe és a rendeletekbe beépülhetnek a nyilvántartás, a védelem, illetve a tájértékek környezetének alakítására vonatkozó szabályozás részletszabályai, a védettség szintjének és a védendő érték meghatározásával

a felmért egyedi tájértékeket rögzíteni kell az önkormányzati rendelettel elfogadott szabályozási tervlapon és helyi építési szabályzatban, valamint integrálásuk a településrendezési tervbe plusz hatósági jogkört biztosíthat

az önkormányzat az egyes egyedi tájértékek fejlesztésére, fenntartására kiemelt figyelmet fordíthat

a köztudatba beépülnek a város egyedi tájértékei

jó példák szülehetnek az épített környezet rendezése és kedvezőbb településképi kialakítása érdekében

jó gyakorlatok alakulhatnak ki a későbbi generációk számára az emberi tevékenységgel a jövőben létesítendő zöldfelületi elemek tervezése során

társadalmi jelentőségének vonatkozásában, a felmért tájértékekre olyan intézkedések kerülnek meghatározásra, melyek a városi életter-javításának és kondicionálásának, valamint a város észlelt képének szépítését szolgálják